

Förvaltning av gädda inom Blekinges kustområden

Mot bakgrund av sviktande rekrytering av kustlekande gädda och ett ökande fisketryck från både fritidsfisket och yrkesfisket på gädda inom Blekinges kustområden, lämnar Länsstyrelsen i Blekinge län förslag på förvaltningsåtgärder för den kustlekande gäddan till Havs -och Vattenmyndigheten.

Länsstyrelsen föreslår att tio fredningsområden inrättas där allt fiske är förbjudet under perioden 1 januari-31 maj, samt att fredningstiden för åtta befintliga fredningsområden (som har inrättats i anslutning till åmynningar till skydd för havsöring) förlängs (från 15 september-31 december) till 15 september-31 maj. Därtill föreslås att allt fiske efter gädda och abborre är förbjudet i kustvattenområdet från Kalmar län ner till Torhamns udde under perioden 1 april-31 maj.

Dessa förvaltningsåtgärder förväntas leda till minskad fiskeridödlighet och minskad störning av kustlekande gädda inför och under lek, vilket förbättrar förutsättningarna för framgångsrik rekrytering. Ett välmående gäddbestånd förbättrar förutsättningarna för friskare kustområden i Östersjön samt medför möjligheter till rekreation samt potential för utveckling av ett långsiktigt hållbart yrkesfiske och fritidsfiske, aktiviteter som är värdefulla för att bevara en levande landsbygd och skärgård.

Sten Nordin

Landshövding Blekinge

Frågor rörande förvaltningsplanen besvaras av Martin Stålhammar, fiskerikonsulent, e-post: martin.stalhammar@lansstyrelsen.se, Lars Lundahl, länsfiskerikonsulent, e-post: lars.lundahl@lansstyrelsen.se eller Kim Berndt, akvatisk ekolog, e-post: kim.berndt@lansstyrelsen.se.

Länsstyrelsen
Blekinge

Förslag

Förvaltning av gädda inom Blekinges kustområden

Organisation nummer
202100-2320

Adress
Skeppsbrokajen 4
371 86, Karlskrona

Telefon
+46 (0) 10-224 00 00

E-post
blekinge@lansstyrelsen.se

Webb
www.lansstyrelsen.se/blekinge

Martin Stålhammar
Fiskekonsulent
Avdelningen för Samhällsutveckling
010-22 40 228
martin.stalhammar@lansstyrelsen.se

Förvaltning av gädda inom Blekinges kustområden

Sammanfattning

Mot bakgrund av sviktande rekrytering av kustlekande gädda och ett ökande fisketryck från både fritidsfisket och yrkesfisket på gädda inom Blekinges kustområden, föreslår Länsstyrelsen Blekinge län förvaltningsåtgärder för den kustlekande gäddan.

Länsstyrelsen föreslår att tio fredningsområden inrättas där allt fiske är förbjudet under perioden 1 januari-31 maj med undantag av yrkesfiske med licens efter ål som utövas med stöd av enskild fiskerätt. Vidare föreslås att fredningstiden för åtta befintliga fredningsområden (som har inrättats i anslutning till åmynningar till skydd för havsöring) förlängs (från 15 september-31 december) till 15 september-31 maj, en period under vilken allt fiske föreslås vara förbjudet med undantag av yrkesfiske med licens efter ål som utövas med stöd av enskild fiskerätt. För det befintliga fredningsområdet Gallerydaån föreslås ett undantag för yrkesfiske med licens efter lax som utövas med stöd av enskild fiskerätt under perioden 16 mars-31 maj. Därtill föreslås att allt fiske efter gädda och abborre är förbjudet i kustvattenområdet från Kalmar län ner till Torhamns udde under perioden 1 april-31 maj. Dessa förvaltningsåtgärder föreslås gälla i fem år med början år 2019 för att ge möjlighet till utvärdering, varefter omprövning skall ske.

Genom att inrätta nya fredningsområden samt förlänga fredningstiden inom befintliga fredningsområden kan bestånd av kustlekande gädda skyddas inför och under lek. Dessa förvaltningsåtgärder förväntas leda till minskad fiskeridödlighet och minskad störning för kustlekande gädda inför och under lek, vilket förbättrar förutsättningarna för framgångsrik lokal rekrytering.

Genom att förbjuda allt fiske efter gädda och abborre i kustområdet från Kalmar län ner till Torhamns udde under perioden 1 april-31 maj kan bestånd av kustlekande gädda och abborre skyddas under och i anslutning till lek. Denna förvaltningsåtgärd föreslås för att få till stånd en enhetlig förvaltning längsmed den södra ostkusten. Detta eftersom samma fredningsperiod redan har införlivats i Kalmar län. Denna förvaltningsåtgärd förväntas leda till minskad fiskeridödlighet och minskad störning för kustlekande gädda och abborre under och i anslutning till lek, vilket förbättrar förutsättningarna för framgångsrik regional rekrytering.

Mot bakgrund av gäddans roll som ekologisk och socioekonomisk nyckelart i Blekinges kustnära ekosystem (samt de stora naturvårdsinsatser som har utförts för att främja

gäddbestånden) så är en fungerande förvaltning högst relevant. Ett välmående gäddbestånd förbättrar förutsättningarna för friskare vatten i Östersjön samt medför möjligheter till rekreation samt potential för utveckling av ett långsiktigt hållbart yrkesfiske och fritidsfiske, aktiviteter som är värdefulla för att bevara en levande landsbygd och skärgård.

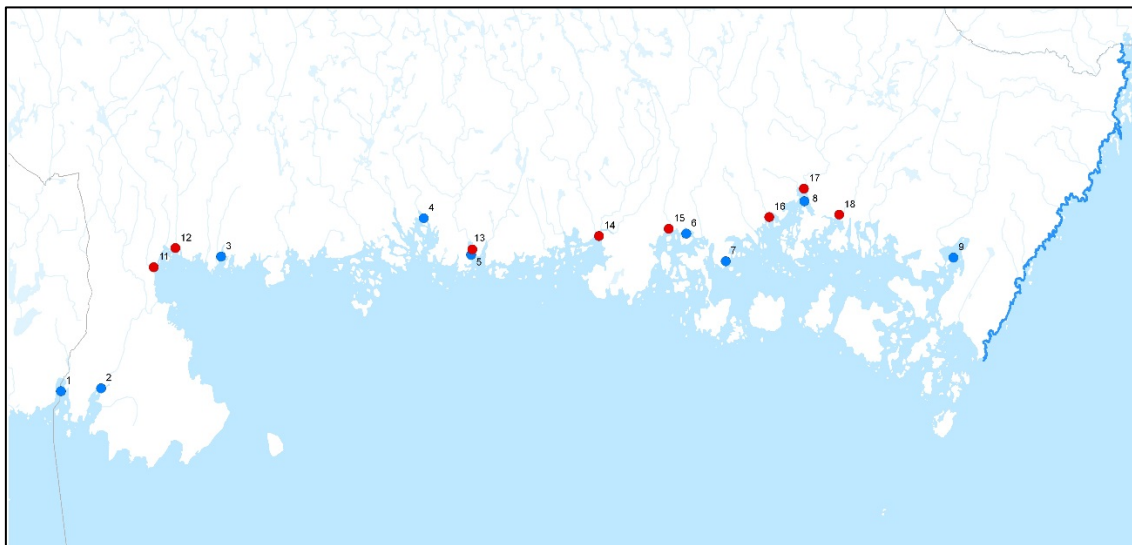
Förvaltningsåtgärdernas effekter kommer att utvärderas efter fem år utifrån årlig uppföljning av gäddans lokala rekrytering och populationsutveckling. Lokal rekrytering av gädda inom fredningsområden och referensområden kommer att följas upp genom detonationsfiske, medan lokal populationsutveckling för vuxen gädda inom fredningsområden och referensområden kommer att följas upp genom provfiske med handredskap enligt ReFisk-metodik. Därtill kommer förekomst av säl och skarv inom respektive fredningsområde att noteras vid varje provfisketillfälle i syfte att följa upp hur fredningen påverkar förekomsten av säl och skarv. Utvärderingen av förvaltningsåtgärdernas effekter kommer att ligga till grund för omprövning.

Förvaltningsförslag

Länsstyrelsen Blekinge län presenterar härmed förslag till förvaltningsåtgärder som syftar till att skydda bestånd av kustlekande gädda inför och under lek för att förbättra förutsättningarna för en framgångsrik lokal och regional rekrytering som i förlängningen kan stärka bestånden.

Länsstyrelsen föreslår att tio fredningsområden inrättas där allt fiske är förbjudet under perioden 1 januari-31 maj med undantag av yrkesfiske med licens efter ål som utövas med stöd av enskild fiskerätt (Figur 1). Vidare föreslås att fredningstiden för åtta befintliga fredningsområden som har inrättats i anslutning till åmynningar till skydd för havsöring (Östra Orlundsån, Gallreydaån, Bräkneån, Ronnebyån, Listerbyån, Nättrabyån, Silletorpsån, Lyckebyån) förlängs (från 15 september-31 december) till 15 september-31 maj, en period under vilken allt fiske föreslås vara förbjudet med undantag av yrkesfiske med licens efter ål som utövas med stöd av enskild fiskerätt. För det befintliga fredningsområdet Gallerydaån föreslås ett undantag för yrkesfiske med licens efter lax som utövas med stöd av enskild fiskerätt under perioden 16 mars-31 maj (Figur 1). Därtill föreslås att allt fiske efter gädda och abborre är förbjudet i kustvattenområdet från Kalmar län ner till Torhamns udde under perioden 1 april-31 maj (Figur 1). Dessa förvaltningsåtgärder föreslås gälla i fem år med början år 2019 för att ge möjlighet till utvärdering, varefter omprövning skall ske.

Se Bilaga 1. för en mer detaljerad beskrivning av fredningsområden som föreslås inrättas. För mer detaljerad beskrivning av befintliga fredningsområden se www.svenskafiskeregler.se.

Figur 1. Översiktlig karta som visar placeringen av de föreslagna fredningsområdenas (blå punkter) samt befintliga fredningsområden (röda punkter). Föreslagna fredningsområden: 1. Valjeviken, 2. Sölvesborgsviken, 3. Byggesviken, 4. Edstorpaviken, 5. Väbyfjorden/Smygen/Vångösund, 6. Inre fjärden, 7. Hjorthammarviken samt Tromtösundaviken, 8. Rosenholmsviken/Lindesnäviken och 9. Hallarumsviken (för detaljerade kartor se Bilaga 1). Befintliga fredningsområden: 11. Östra Ornlundsån, 12. Gallerydaån, 13. Bräkneån, 14. Ronnebyån, 15. Listerbyån, 16. Nättrabyån, 17. Silletorpsån och 18. Lyckebyån (för mer detaljerade kartor se www.svenskafiskeregler.se). Föreslagen fredningstid (blå markering) från Kalmar län ner till Torhamns udde.

Ändringar i förslaget efter lokala yttranden

Det fredningsområde som i remissförslaget benämndes Tromtö (se Bilaga 5) föreslås härmed delas upp i två mindre fredningsområden med nya gränsdragningar, Hjorthammarviken och Tromtösundaviken (se Bilaga 1). Avgränsningen av fredningsområdet Tromtö var från början utformat för att möta upp de bevarandemål som är uppsatta för naturreservatet Tromtö. Efter utvärdering gjordes dock bedömningen att bevarandemålen inte kan uppnås med föreslagen avgränsning. Mot denna bakgrund har fredningsområdet Tromtö nu delats upp i två mindre fredningsområden i syfte att skapa tydligare avgränsningar, vilket bedöms kunna minska risken för misstolkning och därigenom leda till förbättrad efterlevnad och förenklad tillsyn. I föreliggande förslag presenteras således tio nya fredningsområden istället för de nio nya fredningsområden som presenterade i remissförslaget (se Bilaga 5).

Utifrån lokala yttranden på remissförslaget föreslår Länsstyrelsen undantag för yrkesfiske med licens efter lax som utövas med stöd av enskild fiskerätt inom det befintliga fredningsområdet Gallerydaån under perioden 16 mars-31 maj.

Länsstyrelsen föreslår att, om det från fiskevårdssynpunkt kan tillåtas, efter ansökan medge den som bedriver fiske med stöd av fiskelicens tillstånd att utan hinder av bestämmelserna fiska med nät efter andra arter.

I föreliggande förslag presenterar Länsstyrelsen en detaljerad beskrivning av hur uppföljning kan komma att utformas för att möjliggöra utvärdering till grund för omprövning.

Motivering

I Blekinge län saknas idag ett formellt skydd för bestånd av kustlevande rovfiskar i många viktiga lek- och uppväxtområden, vilket långsiktigt försvårar upprätthållandet av livskraftiga bestånd av kustlekande gädda. Uppgifter tyder även på att Blekinges bestånd av kustlekande gädda är på väg att försvagas. Samtidigt som kustområden i Blekinge drabbats av minskande fångster och yngelförekomster ökade det kustnära yrkesfiskets totala uttag av gädda stadigt mellan 2010 och 2016. Parallellt har även intresset för sportfiske efter gädda i Blekinges kustområden ökat under senaste år. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv kan det vara gynnsamt att i ett tidigt skede långsiktigt säkra de bestånd och de ekosystem som utgör själva basen för fisket, såväl för det småskaliga yrkesfisket som för fritidsfisket.

Genom att inrätta tio nya fredningsområden där allt fiske är förbjudet under perioden 1 januari-31 maj samt att förlänga fredningstiden inom åtta befintliga fredningsområden (från 15 september-31 december) till 15 september-31 maj kan gäddbestånd skyddas inför och under lek. Dessa förvaltningsåtgärder förväntas leda till minskad fiskeridödlighet och minskad störning för kustlekande gädda inför och under lek, vilket förbättrar förutsättningarna för framgångsrik lokal rekrytering.

Genom att förbjuda allt fiske efter gädda och abborre i kustområdet från Kalmar län ner till Torhamns udde under perioden 1 april-31 maj kan bestånd av kustlekande gädda och abborre skyddas under och i anslutning till lek. Denna förvaltningsåtgärd föreslås för att få till stånd en enhetlig förvaltning längsmed den södra ostkusten. Detta eftersom samma fredningsperiod redan har införlivats i Kalmar län. Denna förvaltningsåtgärd förväntas leda till minskad fiskeridödlighet och minskad störning för kustlekande gädda och abborre under och i anslutning till lek, vilket förbättrar förutsättningarna för framgångsrik regional rekrytering.

Vid val av fredningsområden har underlag från *Marmoni* (Wijkmark m.fl. 2015) samt tillgängliga data från årliga rekryteringsundersökningar av gäddyngel och nätprovfisken använts. Inom ramen för projektet *Marmoni* användes en metod för modellering av förekomst av uppväxtområden för gädda utifrån yngelinventeringar (Sundblad m.fl. 2014) genom sprängfiske samt andra biotiska och abiotiska parametrar.

Förankringsprocess

Farhågor om en negativ beståndsutveckling för gädda inom Blekinges kustområden ledde fram till en serie dialogmöten under 2017. Under dessa möten deltog representanter från Blekinges kustkommuner, yrkesfiskare, fritidsfiskare och företagare inom turistnäringen för dialog kring hur man kan förbättra förutsättningarna för ett fortsatt attraktivt och långsiktigt fiske på kustlekande gädda i länet. Länsstyrelsen har sedan dess arbetat fram ett förvaltningsförslag som under 2018 har presenterats för kustkommuner, politiker och intressenter inom fisket. Länsstyrelsen har därtill fört en dialog om förvaltningsförslaget med den rådgivande gruppen för fiske och vattenbruk i Blekinge. Denna remiss utgör nästa steg i förankringsprocessen.

Remissförfarande

Remiss "Förvaltning av gädda inom Blekinges kustområden" har skickats till kustkommuner, politiker och intressenter inom fisket lokalt inom Blekinge län (se sändlistan i Bilaga 5). Länsstyrelsen har därtill fört en dialog om förvaltningsförslaget med den rådgivande gruppen för fiske och vattenbruk i Blekinge. Eftersom det inte finns något formellt register över fiskerättsägare har länsstyrelsen inte kunnat rikta remissen direkt till samtliga berörda fiskerättsägare. För att nå ut till en bred allmänhet publicerade länsstyrelsen remissen på länsstyrelsens hemsida samt lät införa en kungörelse om förslagen i lokaltidningarna.

Bilagor

Bilaga 1 – Beskrivning av föreslagna fredningsområden

Bilaga 2 – Tillstyrker och avstyrker förslag

Bilaga 3 – Sammanställning yttranden

Bilaga 4 – Yttranden

Bilaga 5 – Remiss "Förvaltning av gädda inom Blekinges kustområden"